

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA**

IZVRŠENJE DRŽAVNOG PRORAČUNA ZA PRVO POLUGODIŠTE 2015.

- VODIČ ZA GRAĐANE -

rujan 2015.

MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE

U prvoj polovici 2015. godine bruto domaći proizvod zabilježio je rast od 0,8% u usporedbi s istim razdobljem 2014. godine. Inflacija se s početnih -0,9% u siječnju 2015. godine stabilizirala oko nule u narednim mjesecima. Prosječna inflacija je iznosila -0,2% u prvoj polovici ove godine. Industrijska proizvodnja zabilježila je u prvih šest mjeseci 2015. godine međugodišnji rast od 1,4% prema kalendarski prilagođenim indeksima. Promet od trgovine na malo zabilježio je realni rast od 2,1%. Ukupan broj noćenja u prvih šest mjeseci 2015. godine zabilježio je rast od 6,2% na međugodišnjoj razini. Prosječan broj ukupno zaposlenih iznosio je 1.317.589 te je smanjen za 1,4% u usporedbi s istim razdobljem prošle godine (smanjenja zaposlenosti u građevinarstvu, prerađivačkoj industriji i trgovini). Prosječan broj registriranih nezaposlenih osoba iznosio je 301.789 što u usporedbi s prvih šest mjeseci 2014. godine predstavlja smanjenje za 14,8%. Prosječna administrativna stopa nezaposlenosti iznosila je 18,7% u prvih šest mjeseci 2015. godine što je za 2,3 postotna boda manje nego u istom razdoblju 2014. godine. U prvih šest mjeseci 2015. godine robni izvoz (izražen u kunama) je zabilježio međugodišnje povećanje od 11,5%, dok je robni uvoz povećan 5%.

Tablica 1: Ostvarenja osnovnih makroekonomskih pokazatelja u prvom polugodištu 2015.

	I 2015.	II 2015.	III 2015.	IV 2015.	V 2015.	VI 2015.	I - III 2015.	IV - VI 2015.	I - VI 2015.
Bruto domaći proizvod, % godišnja promjena, realno	-	-	-	-	-	-	0,5	1,2	0,8
Indeks potrošačkih cijena, % godišnja promjena	-0,9	-0,4	0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,4	0,0	-0,2
Industrijska proizvodnja, % godišnja promjena (kal.pril. indeksi)	-5,0	1,9	3,5	1,2	4,4	1,6	0,3	2,4	1,4
Promet od trgovine na malo, % godišnja promjena, realno (kal.pril. indeksi)	2,1	1,9	1,1	2,5	4,1	0,9	1,7	2,5	2,1
Indeks građevinskih radova, % godišnja promjena (kal.pril. indeksi)	-1,0	-1,9	1,2	0,4	0,7	-	-0,5	-	-
Broj noćenja turista, % godišnja promjena	16,2	15,4	22,0	0,7	19,9	0,4	18,7	5,1	6,2
Stopa registrirane nezaposlenosti, %	20,3	20,3	19,7	18,4	17,1	16,1	20,1	17,2	18,7
Broj registriranih nezaposlenih	329.230	329.751	319.211	297.088	275.381	260.073	326.064	277.514	301.789
Broj zaposlenih	1.300.084	1.295.668	1.301.176	1.316.826	1.336.678	1.355.101	1.298.976	1.336.202	1.317.589
Stopa anketne nezaposlenosti, %	-	-	-	-	-	-	18,1	-	-
Broj nezaposlenih prema anketi o radnoj snazi	-	-	-	-	-	-	340.161	-	-
Broj zaposlenih prema anketi o radnoj snazi	-	-	-	-	-	-	1.543.102	-	-
Izvoz roba, % godišnja promjena (HRK)	-2,8	16,0	16,0	16,2	8,6	14,2	9,9	13,0	11,5
Uvoz roba, % godišnja promjena (HRK)	-9,5	14,9	16,2	2,6	4,7	0,6	7,6	2,6	5,0
Prosječan tečaj HRK/EUR	7,68	7,71	7,65	7,59	7,55	7,57	7,68	7,57	7,63
Prosječan tečaj HRK/USD	6,60	6,79	7,05	7,06	6,76	6,76	6,81	6,86	6,84
Inozemni dug, milijuni EUR	46.730	48.016	49.230	49.783	49.318	-	49.230	-	-
Međunarodne pričuve HNB, milijuni EUR	11.604	12.866	14.158	14.737	14.163	13.734	14.158	13.734	13.734
Ukupni krediti, % godišnja promjena	0,2	0,4	-0,6	-1,1	-0,4	-0,7	-0,6	-0,7	-0,7

Izvor: Državni zavod za statistiku

PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Prihodi proračuna ostvareni od siječnja do lipnja 2015. godine rezultat su gospodarskih kretanja te mjera porezne politike koje je Republika Hrvatska provela u cilju smanjivanja prekomjernog manjka državnog proračuna, ali i rasterećenja dohotka stanovništva.

U prvom polugodištu 2015. godine ukupni prihodi državnog proračuna ostvareni su u iznosu od 51,0 milijardi kuna, a zabilježili su međugodišnje smanjenje od 9,7 %. Ujedno, ovako ostvareni prihodi čine 47,9% godišnjeg plana.

Uvedene su značajne statističke i metodološke izmjene koje utječu na obuhvat institucija te obuhvat sredstava u okviru državnog proračuna, kao i primjena bruto načela kod pojedinih kategorija prihoda. Ove izmjene podržavaju načela transparentnosti i sveobuhvatnosti državnog proračuna kojima se proračunsko iskazivanje prihoda i rashoda približava statističkom, a odnose se na:

- izlazak HZZO-a iz sustava državne riznice i državnog proračuna
- vlastite i namjenske prihode i primitke proračunskih korisnika u znanosti, visokom obrazovanju, zdravstvenih ustanova, pravosuđa, sustava izvršenja sankcija, ustanova kulture, nacionalnih parkova, parkova prirode, ustanova socijalne skrbi, te Državnog zavoda za zaštitu prirode i Hrvatskog hidrografskog instituta koji sukladno odredbama Zakona o proračunu postaju sastavni dio državnog proračuna i evidentiraju se u državnom proračunu,

- izmijene u načinu iskazivanja povrata poreza na dohodak za porezne obveznike sa sjedištem na područjima posebne državne skrbi.

Tijekom prve polovice 2015. godine utjecaj na prihode državnog proračuna imale su i izmijene porezne politike kojima se nastojao smanjiti porezni teret rada i malog poduzetništva te na taj način potaknuti gospodarski rast. Utjecaj na prikupljanje prihoda proračuna imale su i mjere koje je u svrhu provođenja postupka prekomjernog proračunskog manjka usvojila Vlada Republike Hrvatske u prvom polugodištu 2014. godine, a koje u 2015. imaju cjelogodišnji učinak, kao i mjere koje je s istom svrhom Vlada Republike Hrvatske usvojila krajem 2014. i tijekom 2015. godine. Tako je krajem 2014. godine, a s primjenom od siječnja 2015. godine, Vlada Republike Hrvatske usvojila set mjera porezne politike kojima se nastojalo umanjiti porezni teret rada i poduzetništva s jedne strane te povećati proračunske prihode i smanjiti proračunski manjak državnog proračuna, s druge strane. Ove mjere odnose se na izmijene u oporezivanju dohotka, dobiti, dodane vrijednosti, dobitaka od igara na sreću te uvođenje poreza na kamate na štednju. U prvoj polovici 2015. godine Vlada RH usvojila je i novi set mjera porezne politike, a odnosi se u prvom redu na povećanje trošarina na energente i električnu energiju te povećanje trošarina na duhan. Kako bi se osigurala stabilnost državnog proračuna, ali i makroekonomska stabilnost, prilagodba na prihodnoj strani proračuna povedena je na način da najmanje optereti najugroženije slojeve stanovništva i to povećanim oporezivanjem kapitala te onih kategorija potrošnje koje nisu vezane uz egzistencijalne potrebe stanovništva. Nastavljeni su i naponi Ministarstva financija u prikupljanju prihoda naplatom dosad nenaplaćenih poreznih dugovanja, kao i suzbijanja sive ekonomije putem fiskalizacije te unapređenja sustava kontrole i naplate poreza.

Porezni prihodi u prvom polugodištu 2015. godine ostvareni su za 7,7% više nego u prvom polugodištu 2014. godine i iznose 31,7 milijardi kuna ili 49,6% godišnjeg plana.

- **Prihodi od poreza na dohodak** ostvareni su u iznosu od 1,0 milijardu kuna, što čini međugodišnji rast od 40,7%, odnosno razinu od 54,4% godišnjeg plana što je rezultat;
 - promjene u načinu iskazivanja povrata poreza na dohodak za porezne obveznike sa sjedištem na područjima posebne državne skrbi i naznaka blagog oporavka tržišta rada,
 - izmijene Zakona o porezu na dohodak od siječnja 2015. (povećanje osobnog odbitka, promjena poreznih razreda za primjenu porezne stope od 25% i 40%),
 - oporezivanja kamata na štednju po stopi od 12%.

- **Prihodi od poreza na dodanu vrijednost** u razdoblju od siječnja do lipnja 2015. godine, ostvareni su u iznosu od 20,3 milijarde kuna ili 48,9% godišnjeg plana, čime na međugodišnjoj razini bilježi povećanje od 7,6% što je rezultat:

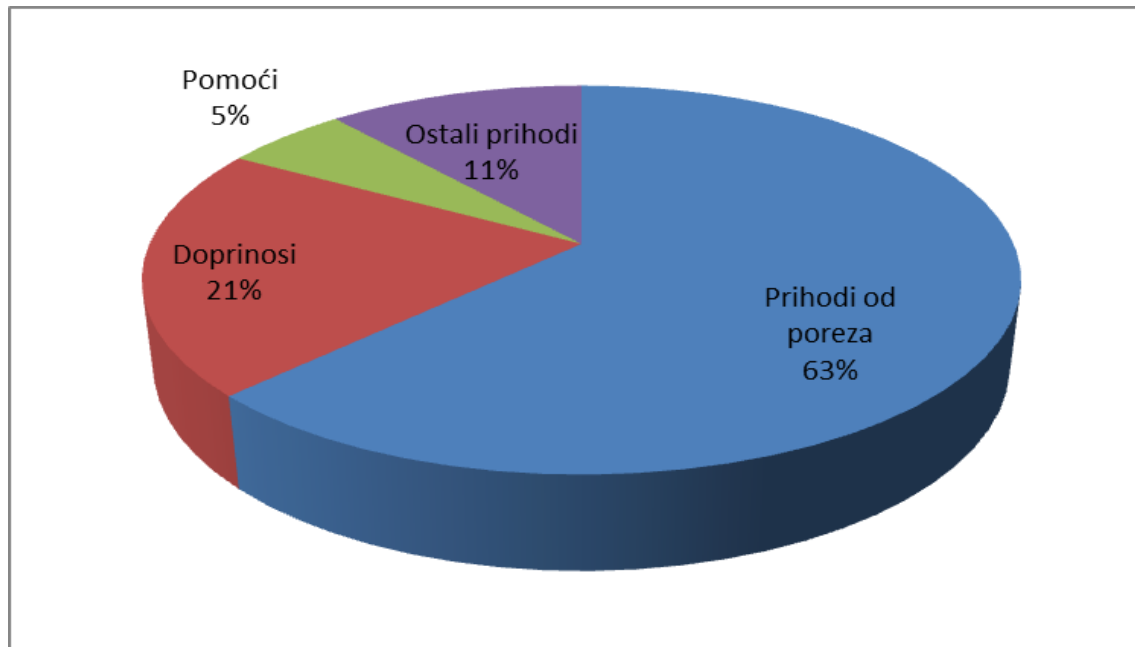
- pozitivnih kretanja u gospodarstvu,
- učinaka izmjene Zakona o porezu na dohodak,
- učinka fiskalizacije i rada na sprečavanju utaja poreza,
- rješavanja poreznih dugovanja,
- izmijene Zakona o porezu na dodanu vrijednost od siječnja 2015. kojima se propisuje mogućnost obračuna PDV-a prema naplaćenju realizaciji za sve obveznike s isporukama do 3 milijuna kuna,
- snižene stope za sve lijekove koji se koriste na recept (a ne samo za lijekove na listi HZZO-a).

- **Prihodi od posebnih poreza i trošarina** u prvoj polovici 2015. godine prikupljeni iznose 6,0 milijardi kuna ili 46,9% godišnjeg plana te bilježe međugodišnje povećanje od 5,9% (većina trošarinskih prihoda je povećana, a smanjeni su jedino prihodi od posebnog poreza na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove te posebnog poreza na bezalkoholna pića).

Prihodi od doprinosa u prvom polugodištu 2015. godine ostvareni su u iznosu od 10,5 milijardi kuna ili 45% godišnjeg plana te bilježe međugodišnje smanjenje od 51,5%. Prikupljeni prihodi od doprinosa kreću se sukladno kretanjima na tržištu rada. Međutim, ukupni prihodi od doprinosa nisu usporedivi na međugodišnjoj razini iz razloga što je:

- HZZO izdvojen iz državne riznice te sukladno Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju, prihodi od doprinosa za zdravstveno osiguranje od 1. siječnja 2015. godine više nisu prihod državnog proračuna već su prihod HZZO-a kao izvanproračunskog korisnika. Zbog toga, od 2015. godine prihod državnog proračuna su prihodi od doprinosa za mirovinsko osiguranje i prihodi od doprinosa za zapošljavanje.
- doprinosi za mirovinsko osiguranje nisu usporedivi na međugodišnjoj razini zbog prijenosa sredstava iz II mirovinskog stupa koji je u 2014. godini ostvaren u lipnju (u iznosu od 3,069 milijardi kuna), a za 2015. godinu se do kraja 2015. godine očekuje prijenos sredstava iz II. mirovinskog stupa za osiguranike s beneficiranim radnim stažem u planiranom iznosu od 1,8 milijardi kuna.

PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA ZA PRVO POLUGODIŠTE 2015. GODINE PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI

RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Ukupni rashodi za 2015. godinu planirani su u iznosu od 119 milijardi kuna, od čega rashodi poslovanja u iznosu od 115,7 milijardu kuna i rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 3,2 milijarde kuna.

Izvršenje ukupnih rashoda državnog proračuna u prvih šest mjeseci 2015. godine iznosi 58,4 milijardi kuna što je 49,1% planiranih rashoda za 2015. godinu. U odnosu na isto razdoblje 2014. godine došlo je do smanjenja ukupnih rashoda u iznosu od 5,5 milijardi kuna ili 8,5% između ostalog i zbog izdvajanja HZZO-a iz sustava državne riznice i državnog proračuna. S druge strane, na visinu rashoda Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2015. godinu značajno utječe puna primjena odredbi Zakona o proračunu (Narodne novine, br. 87/08, 136/12 i 15/15).

Naime temeljem odredaba Zakona o proračunu po prvi su puta vlastiti i namjenski prihodi i primici te rashodi i izdaci financirani vlastitim i namjenskim prihodima državnih ustanova u zdravstvu, sveučilišta, fakulteta, veleučilišta, javnih instituta, ustanova u kulturi nacionalnih parkova i parkova prirode iskazani u državnom proračunu.

Iako Zakon o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2015. godinu (Narodne novine br. 148/14) i nadalje predviđa izuzeće od uplate vlastitih i namjenskih prihoda i primitaka u državni proračun za proračunske korisnike u znanosti, visokom obrazovanju, pravosuđu, sustavu izvršenja sankcija, kao i za kulturne ustanove, nacionalne

parkove, parkove prirode, zdravstvene ustanove, Državni zavod za zaštitu prirode i Hrvatski hidrografski institut, iz odredbi Zakona o proračunu nedvojbeno proizlazi obveza iskazivanja ukupnih prihoda i primitaka te rashoda i izdataka iz svih izvora financiranja u državnom proračunu za sve proračunske korisnike državnog proračuna.

Sukladno navedenom, u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2015. godinu ostvarivanje vlastitih i namjenskih prihoda i primitaka te trošenje rashoda financiranih iz ovih izvora, a izuzetih od uplate u državni proračun, izvještajno su evidentirani u informacijskom sustavu državne riznice. U strukturi ostvarenih rashoda poslovanja za promatrano razdoblje najveći udio (39,4%) čine naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade, a slijede rashodi za zaposlene s udjelom od 21,2%.

Napomena: u izvršenju siječanj-lipanj 2014. isključeno je izvršenje rashoda HZZO-a za sve skupine rashoda, a u izvršenju siječanj-lipanj 2015. isključeno je izvršenje rashoda financiranih iz vlastitih i namjenskih prihoda i primitaka za proračunske korisnike u znanosti, visokom obrazovanju, pravosuđu, sustavu izvršenja sankcija, kao i za kulturne ustanove, nacionalne parkove, parkove prirode, zdravstvene ustanove, Državni zavod za zaštitu prirode i Hrvatski hidrografski institut. Uz to su na skupini rashoda 36 Pomoći isključeni transferi proračunskih sredstava HZZO-u doznačeni u razdoblju siječanj – lipanj 2015.

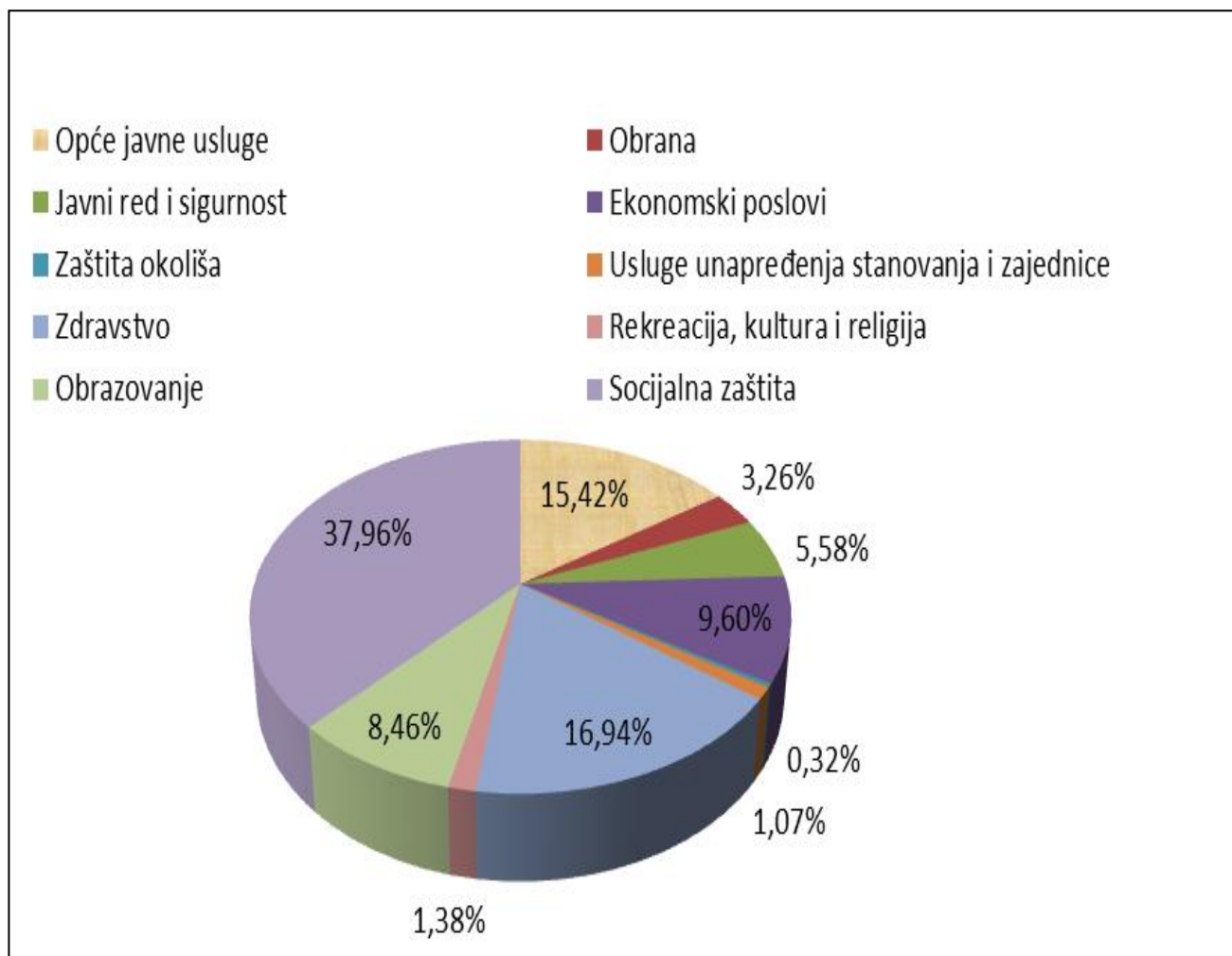
Rashodi državnog proračuna u prvih šest mjeseci 2015.

(u kunama)	Ostvarenje I-VI 2014.	Plan 2015.	Ostvarenje I-VI 2015.	Indeks I-VI 2015./ I-VI 2014.	Indeks I-VI 2015./ P2015.
	1	2	3	4=3/1	5=3/2
UKUPNI RASHODI	63.869.785.619	118.975.040.935	58.409.802.996	91,5	49,1
3 Rashodi poslovanja	63.164.388.597	115.713.601.421	57.541.358.883	91,1	49,7
31 Rashodi za zaposlene	10.722.903.411	24.674.259.132	12.175.160.781	113,5	49,3
32 Materijalni rashodi	3.459.281.789	10.150.832.879	4.849.750.631	140,2	47,8
34 Financijski rashodi	5.200.572.093	11.089.431.289	5.876.260.199	113,0	53,0
35 Subvencije	3.715.928.785	6.041.473.957	4.031.691.771	108,5	66,7
36 Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	4.620.211.903	12.389.454.343	5.665.529.315	122,6	45,7
37 Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	33.113.120.524	45.013.400.586	22.651.696.099	68,4	50,3
38 Ostali rashodi	2.332.370.093	6.354.749.235	2.291.270.086	98,2	36,1
4 Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	705.397.022	3.261.439.514	868.444.114	123,1	26,6

Rashodi državnog proračuna u prvih šest mjeseci 2015. s isključenim promjenama

(u kunama)	Ostvarenje I-VI 2014.	Ostvarenje I-VI 2015.	Razlika I-VI 2015. i I-VI 2014.	Indeks I-VI 2015. i I-VI 2014.
	1	2	3=2-1	4=2/1
UKUPNI RASHODI	52.987.874.303	53.921.335.692	933.461.390	101,8
3 Rashodi poslovanja	52.292.145.874	53.162.308.186	870.162.312	101,7
31 Rashodi za zaposlene	10.606.316.148	10.485.863.387	-120.452.761	98,9
32 Materijalni rashodi	3.410.965.923	3.380.660.795	-30.305.128	99,1
34 Financijski rashodi	5.198.019.064	5.871.121.678	673.102.614	112,9
35 Subvencije	3.715.928.785	4.031.684.998	315.756.213	108,5
36 Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	4.620.211.903	4.463.757.721	-156.454.181	96,6
37 Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	22.415.927.927	22.647.537.655	231.609.729	101,0
38 Ostali rashodi	2.324.776.126	2.281.681.952	-43.094.174	98,1
4 Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	695.728.428	759.027.506	63.299.078	109,1

RASHODI DRŽAVNOGA PRORAČUNA ZA PRVO
POLUGODIŠTE 2015. GODINE PREMA
FUNKCIJSKOJ KLASIFIKACIJI

IZVRŠENJE FINACIJSKIH PLANOVA IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA

Izvanproračunski korisnici državnog proračuna su:

- Hrvatske vode
- Hrvatske ceste
- Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost
- Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka
- Centar za restrukturiranje i prodaju
- Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje

Ukupni prihodi izvanproračunskih korisnika u prvom polugodištu 2015. godine iznosili su **14 milijardi kuna**.

Ukupni višak izvanproračunskih korisnika iznosio je 665,8 milijuna kuna.

Ukupni rashodi izvanproračunskih korisnika u promatranom razdoblju iznosili su **13,4 milijarde kuna**.

UKUPNI MANJAK/VIŠAK OPĆEG PRORAČUNA

Ukupni manjak proračuna opće države iznosio je 5,7 milijardi kuna ili 1,7% procijenjenog BDP-a za 2015. godinu.

Ukupni manjak državnog proračuna zabilježio je razinu od 7,5 milijardi kuna ili 2,3% BDP-a što je 0,5 milijardi kuna manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

<i>mil. HRK</i>	I. - VI. 2014.	Plan 2015.	I. - VI. 2015.
Ukupni manjak/višak, državni proračun	-7.953	-12.541	-7.456
% BDP-a	-2,4	-3,8	-2,3
Ukupni manjak/višak, izvanproračunski korisnici	255	135	666
% BDP-a	0,1	0,0	0,2
Ukupni manjak/višak, jedinice lokalne države	1.008	-301	1.176
% BDP-a	0,3	-0,1	0,4
Ukupni manjak/višak proračuna opće države	-6.690	-12.707	-5.614
% BDP-a	-2,0	-3,8	-1,7

Napomena: U promatranom razdoblju 2015. obuhvaćeno je 570 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (6 jedinica lokalne samouprave nisu u zadanom roku dostavile financijske izvještaje).